

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato 2. oktober 2020

Sagsid

17/28252

Referat fra møde i Grønt Råd

Torsdag den 17. september 2020 kl. 14.30-16.30 på Vadehavscentret, Okholmvej 5, Ribe og på Grænsestien nær "Digehytten".

Deltagere:

Arne Krogh Clausen, Dansk Ornitologisk Forening
Bent Jepsen, Familielandbruget
Bent Rasmusen, Naturstyrelsen
Christina Føns, Esbjerg Kommune
Finn Vind, Danmarks Jægerforbund
Henrik Hansen, Friluftsrådet
Henrik Kikkenborg, Esbjerg Kommune
Kurt Bjerrum, Byrådet
Leif Wagner Jørgensen, Danmarks Naturfredningsforening
Morten Andersson, Esbjerg Kommune
Morten Harder, Esbjerg Kommune
Niels Christian Laursen, Sydvestjysk Landboforening
Peter Bagge, Esbjerg Kommune
Steen Donner, Esbjerg Kommune
Steen Gelsing, Esbjerg Kommune
Stine Bundgaard Pedersen, Sydvestjysk Landboforening
Søren Rygaard Lenschow, Sydvestjysk Sportsfiskerforening
Mette Kirkebjerg Due, Esbjerg Kommune (ref.)

1. *Velkomst ved Kurt Bjerrum og præsentationsrunde.*
2. *Kommunens rolle i forvaltning af sten- og jorddiger*
Steen Donner redegjorde for beskyttelsen af sten- og jorddiger og lovgivningen omkring digerne.

Selvom digerne forekommer på 4 cm-kort, undersøger vi ved sagsbehandlingen gamle målebordsblade m.m., for at se, om der faktisk er tale om et dige og om udpegningen er korrekt.

Vi får typisk dispensationsansøgninger ind om anlægsarbejder fx om etablering af cykelsti og ansøgninger om udkørsler fra marker. Der dukker sager op i forbindelse med anden sagsbehandling (fx

landbrugsgodkendelser) og henvendelser fra bla. Danmarks Naturfredningsforening.

[Link til Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside.](#)

[Link til den vejledende udpegning på Esbjerg Kommunes hjemmeside.](#)

3. Hvordan ser Danmarks Naturfredningsforening, at et konstruktivt samarbejde mellem DN, landbruget og andre aktører kan være omkring sten- og jorddiger?

Leif Wagner Jørgensen fortalte om Danmarks Naturfredningsforenings holdning til emnet. DNs interesse går primært på biodiversitet. Digerne virker som spredningskorridorer i landskabet. DN ønsker, at der pløjes med afstand til digerne, så diger og planterødder ikke ødelægges. DN vil gerne have diger med buske og træer, og ønsker en beskyttelse af bevoksningen. Hvis der skal ske digegennembrud, så bør det ske på steder med mindst biodiversitet.

Det er en udfordring med tætliggende diger på de nuværende store marker. Manglende håndhævelse medfører konflikter og skaber præcedens. Det bør gennemtænkes, hvor der kan gives tilladelse til gavn for landmanden og til mindst skade for naturen.

Kommunen bør gå sammen med landboforeningen og samarbejde om at få rettet op på de ulovlige forhold.

Bent Jepsen: Mener du plantning på eller langs diger? Vil gerne have, at DN bakker os op i, at der er tilskud til læbælter.

Leif Wagner: Naturligt at anbringe læbælter op til dige, men der kan også være kulturhistoriske og landskabelige interesser. DN støtter op om tilskud til læbælter.

Bent Rasmussen: Vi skal huske på den tredelte interesse – kultur, natur og landskab. Træer er en af de største trusler mod diger og andre jordminder, når træerne vælter.

Steen Donner: Afvejning af interesser ift. beplantning er vanskelig, men det er en interessant diskussion. I gamle dage var diger afgrænsning af markerne, som holdt kreaturer inde. Der var træer på digerne til løv, hegn m.m.

Niels Laursen: Vi er glade for muligheden for erstatningsdiger. Det er lettere at samarbejde med landmænd, hvis de kan få indflydelse på, hvor de placeres. Strimler ved siden af diger er en god idé, men jordprisen sætter grænser.

Leif Wagner: Det kan være svært at finde erstatningsdige på enkelte lodsejers ejendom.

Steen Donner: Principielt behøver erstatningsdiger ikke ligge på lodsejerens jord, kan ligge på naboens areal. Der skal have ligget et dige på et tidspunkt i historien.

Bent Jepsen: Kan vi ikke komme derhen, hvor man får lov til at nedlægge et dige med lav værdi, og anlægge et bedre dige et andet sted.

Steen Donner: Vi plejer at sige, at reetablering af diger skal ske i samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen, derudover har vi ikke stillet så mange krav.

Stine Bundgaard Pedersen: Selvom vi kun kigger på den biologiske del, så påklager Slots- og Kulturstyrelsen kommunens afgørelser ift. kulturhistorie og landskab.

Bent Rasmussen: Slots- og Kulturstyrelsen navigerer efter Klagenævnets retningsgivende afgørelser. Hvis man vil ændre loven, må man rette henvendelse til Folketinget.

4. Grænsestien – Steen Gelsing, Esbjerg Kommune fortæller om arbejdet med stien.

Stien er blevet til på et lokalt initiativ, taget af fire personer fra området. Der var ingen spor tilbage af den gamle grænse da man gik i gang. Det eneste man kan se er, at der er meget få veje, som går på tværs af den gamle grænse – de går parallelt med den. Grænsestene blev fjernet i 1920.

Grænsestien anlagt efter frivilligt princip, og derfor følger den ikke den gamle grænse. Det har været et stort arbejde at tale med lodsejere. Nogle steder gav det ikke mening at lægge stien på den gamle grænse, da de landskabelige forhold ikke er til det. Der var især opbakning til stien fra fuldtidslandmænd, mens jagtinteresser var vanskeligere at håndtere. Lokalrådene ønskede især rundture. Stien er tinglyst, hvor den ligger på marker, i 1,5 m bredde. Det skal være en trampesti, men vi er nødt til at slå den i etableringsfasen.

Diskussion af, om det skal være en cykel eller gangsti. Man må gerne cykle – men kun på stien. Det kan dog være vanskeligt.

Stien skulle have været indviet i juni som en del af genforeningsarrangementerne – men så kom corona. Den blev dog "åbnet op", men den egentlige indvielse er udskudt til forsommeren 2021.

Skiltene viser de tre danske løver – eller de to nordslesvigske løver, alt efter hvordan man ser det.

Der findes en app med detaljeret kort – folderne er kun til at give overblik.

En undersøgelse af forskellige brugergrupperes oplevelse af stien er under udarbejdelse.